

Landsgennemsnit for produktivitet i produktionen af grise i 2023

Udarbejdet af: Afdelingsleder, cand.scient. i Statistik Heidi Lund Hyttel

Rekvireret og finansieret af: Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

SEGES Innovation P/S

Hovedkonklusion

Den gennemsnitlige produktivitet i sohold viste en fremgang på 0,7 gris pr. årsso til 34,8 grise pr. årsso. Den totale pattegrisedødelighed faldt med 0,9 procentpoint til 22,4 % og tilsvarende faldt sodødeligheden med 0,3 procentpoint til 14,2 %.

Dødeligheden for smågrise faldt med 0,2 procentpoint til 4,1 %. Der var en forbedring i reference-foderudnyttelsen (7-30 kg) på 0,01 FEsv pr. kg tilvækst, da den faldt til 1,76 FEsv pr. kg tilvækst.

Den daglige tilvækst steg med 15 gram til 1.055 gram, og reference-foderudnyttelsen (30-115 kg) var 2,64 FEsv pr. kg tilvækst, hvilket er en forbedring med et fald på 0,03 FEsv pr. kg tilvækst. Procent døde og kasserede slagtegrise faldt til 3,4 %, hvilket er et fald på 0,1 procentpoint.

Sammendrag

Sobesætningerne fravænnede i gennemsnit 34,8 grise pr. årsso, hvilket er en stigning på 0,7 gris pr. årsso. Dette er den største fremgang siden 2016. Den totale pattegrisedødelighed var 22,4 %, hvilket er et fald på 0,9 procentpoint i forhold til 2022. Ligeledes faldt sodødeligheden med 0,3 procentpoint til 14,2 %.

I smågrisebesætningerne var reference-foderudnyttelsen (7-30 kg) 1,76 FEsv pr. kg tilvækst, hvilket er en forbedring på 0,01 FEsv pr. kg tilvækst i forhold til 2022. Reference-daglig tilvækst (7-30 kg) steg til 467 gram, hvilket er en stigning på 0,2 g sammenlignet med 2022. Dødeligheden for smågrise faldt til 4,1 %, hvilket er et fald på 0,2 procentpoint i forhold til 2022.

Reference-daglig tilvækst (30-115 kg) var for slagtegrisebesætningerne 1.054 gram, hvilket er en stigning på 15 gram i forhold til 2022. Ligeledes var der en forbedring på reference-foderudnyttelsen, som faldt med 0,03 sammenlignet med 2022 og endte på 2,64 FEsv pr. kg tilvækst. Der sås et fald i døde og kasserede grise til 3,4 % af producerede grise, hvilket er 0,1 procentpoint lavere end 2022.

Datamaterialet for 2023 omfattede 666 sobesætninger med samlet cirka 570.360 årssøer og ca. 19,8 mio. fravænnede grise. Der indgik 388 smågrisebesætninger, som gennemsnitligt producerede 27.756 grise pr. år, hvilket giver knap 10,8 mio. producerede smågrise. Ligeledes indgik 1.155 slagtegrisebesætninger, der med en gennemsnitlig produktion på 7.703 grise pr. år giver knap 8,9 mio.

producerede slagtegrise. Datamaterialet for 2023 indeholder dermed ca. 4 % flere slagtegrisebesætninger, men et fald på ca. 7 % i antallet af slagtegrise. Antallet af sobesætninger og smågrisebesætninger var reduceret med ca. 100 besætninger pr. kategori, hvilket er en reduktion på ca. 9 % i antallet af søer og på ca. 17 % i antallet af smågrise sammenlignet med forrige år.

For 2023 blev der indsamlet produktivetsdata fra danske so- og smågrisebesætninger, der anvendte managementsoftware fra AgroVision eller Cloudfarms. Data blev indsamlet fra besætninger, hvor udtræk af produktivetsrapporterne blev leveret direkte fra AgroVision eller Cloudfarms. For slagtegrisebesætningerne blev der leveret udtræk af produktivetsrapporterne direkte fra AgroVision eller Cloudfarms. Der blev ligeledes leveret produktivetsrapporter via et udtræk fra Danish Crown Data. Datamaterialet bygger på indsamlede data fra 2023 samt data indsamlet fra tidligere års beregning af Landsgennemsnit for produktivitet [1].

Baggrund

Landsgennemsnittet for produktivitet sammenfatter produktiviteten for danske grise. Denne publikation udgives hvert år med nye indsamlede data fra danske grisebesætninger og inkluderer tidligere års data og er i omfang den største analyse af produktiviteten i danske besætninger og danner dermed grundlag for nationale tal for produktivitet og nøgletal for so-, smågrise- og slagtegrisebesætninger.

Materialer og metoder

Datagrundlaget for Landsgennemsnittet er baseret på data fra danske besætninger indsamlet for 2023 samt data indsamlet fra tidligere års notat for Landsgennemsnit for produktivitet udgivet af SEGES Innovation [1].

Data for 2023 er indsamlet ved indberetninger af besætningernes produktivetsrapporter direkte fra AgroVision, Cloudfarms og Danish Crown Data. Data er siden 2018 blevet indsamlet via samme metode for AgroVision og Cloudfarms.

Der er også i 2023 modtaget slagtegrisedata fra Danish Crown Data powered by IQinAbox, som har foretaget et dataudtræk og en traditionel E-kontrol beregning. Danish Crown Data har leveret de samme data, som de øvrige managementsystemer. Opstart af et stort antal besætninger i Danish Crown Data midt i perioden kan have medført, at nogle besætninger i den første del af året har anvendt et andet managementsystem og i den sidste del af året anvendt Danish Crown Data. Hvis E-kontroldata overholder inklusionskriterier, men ikke har sammenfaldende identifikation, kan en besætning optræde to gange.

Det vurderes, at perioden med registreringer i to systemer samtidig må antages at være relativt kort, hvorfor det ikke forventes at påvirke produktivetsberegningen. Eneste påvirkning vil være overestimering i antallet af slagtegrisebesætninger og antallet af grise, som indgår i analysen.

Tidligere år (2017 og bagud) inkluderede besætninger, hvor DLBR-rådgivningsvirksomhederne udvalgte besætninger og indsamlede og validerede data. Dette metodeskift i dataindsamling kan bevirke, at datagrundlaget og dermed populationen af besætninger i datamaterialet er ændret i forhold til tidligere år. Det kan ikke udelukkes, at metodeskiftet i indsamlingen af data kan påvirke nøgletallene.

De indrapporterede produktivetsrapporter, som kan være dækkende for forskellige perioder besætninger imellem, er udvalgt og aggregeret ud fra en algoritme om automatisk udvælgelse og delvist automatiseret datakontrol.

Automatiseret udvælgelse og datakontrol

Datagrundlaget er produktivetsrapporter beregnet af ejeren, brugeren eller rådgiveren for besætningen. Data blev leveret automatisk fra AgroVision, Cloudfarms og via et udtræk fra Danish Crown Data.

Data er blevet kontrolleret og dokumenteret direkte hos dataleverandøren inden indsendelse til SEGES Innovation. Ved dataoverførslen fra AgroVision, Cloudfarms og Danish Crown Data blev der medsendt oplysninger til validering af de enkelte nøgletal. Disse ekstra oplysninger omfattede sumtal til kontrol af, at indberetningen blev foretaget korrekt. Udover kontrol af sumtal, blev der gennemført kontrol af de sammenhænge, der skulle være mellem data for tilvækst, foderdage, foderforbrug mv., også kaldet "forretningsmæssig validering". Data blev desuden kontrolleret for ekstreme værdier og ekskluderet, hvis værdierne ikke lå indenfor minimum- og maksimumgrænser (se tabel 1). De ekstreme værdier kan opstå, hvis der i besætningen er skiftet til nyt managementprogram eller hvis dele af produktivetsrapporternes nøgletal ikke bliver anvendt i besætningen og derfor ikke inddateres korrekt. Besætningerne blev opdelt i so-, smågrise- og slagtegrisebesætninger, og besætninger, hvis driftsformer ikke passede i disse kategorier, blev ekskluderet (se afsnit om Minimum- og maksimumgrænser for nøgletal i tabel 1).

For slagtegrisebesætninger er det muligt i managementprogrammerne at foretage registreringer og dermed indberetning til SEGES Innovation for flere CHR-numre under et og samme CHR-nummer, men dog med angivelse af, at lokationerne er forskellige. For slagtegrisebesætninger blev besætningsstrukturen gennemgået manuelt for besætninger med mere end 20.000 producerede grise pr. år. Hvis det på baggrund af registreringer i Det Centrale Husdyrbrugs Register (CHR-registret) og/eller strukturen i data var tydeligt, at data rummede flere CHR-numre, blev de enkelte besætnings data fordelt på det korrekte antal besætninger. Ligeledes er det muligt at indberette samlede opgørelser for flere besætninger og disse registreringer blev fjernet, hvis det ved manuel gennemgang af data var tydeligt, at indberetningen var en samlet opgørelse for flere lokaliteter/besætninger.

For at sikre ens udregning af spildfoderdage mellem AgroVision- og Cloudfarms-besætninger samt at eventuelle korrektioner var gennemført for alle besætninger, blev produktivetsrapporter til Landsgennemsnittet for 2023 først indsamlet efter 1. maj 2024, idet alle spildfoderdage for løbninger foretaget i 2023 dermed ville blive beregnet korrekt.

Produktivetsrapporter blev udvalgt ud fra besætningens egne beregninger. Produktivetsrapporter kan beregnes for samme perioder/år med forskellige tidsintervaller, hvorledes der for det samme produktionsår kan forefindes månedsopgørelser, kvartalsopgørelser og en samlet årsopgørelse.

Produktivetsrapporter blev udvalgt efter følgende kriterier i hierarkisk orden (ens for alle besætningstyper):

- 1) For samme start af en periode +/- 5 dage blev altid udvalgt den senest beregnede produktivetsrapport.
- 2) Der blev fortrinsvis udvalgt periodestart ved kalenderkvartaler for periodelængde på 75-120 dage (cirka 1. januar, 1. april, 1. juli og 1. oktober), dernæst blev der udvalgt ud fra periodelængder (uanset starttidspunkt):
  - a) Periodelængde på 75-120 dage
  - b) Periodelængde på 20-40 dage
  - c) Periodelængde på 40-75 dage
  - d) Periodelængde på 120-220 dage
  - e) Periodelængde på 220-390 dage.

Perioder <20 dage og >390 dage blev ikke inkluderet. Produktivetsrapporter blev ikke udvalgt, hvis der var datomæssigt overlap til andre perioder.

Kvalitetssikring af indberettede data fra AgroVision, Cloudfarms og Danish Crown Data

Data blev for hver produktivetsrapport kontrolleret for sammenhænge mellem nøgletallenes niveau og dermed kontrolleret, at dataleverandøren ikke havde ændret formler for beregning af nøgletal.

Søer

- Fravænnede grise pr. årssø skulle stemme overens med gennemsnitlig antal kuld pr. årssø og antal fravænnede grise pr. kuld.
- Der skulle være sammenhæng mellem diegivningsdage, spildfoderdage, drægtighedsdage og antal kuld pr. årssø.

Smågrise

- Der skulle være sammenhæng mellem indgangsvægt, afgangsvægt, total tilvækst og antal producerede grise.
- Udregning af daglig tilvækst skulle være i overensstemmelse med total tilvækst og antal foderdage.

Slagtegrise

- Ved udregning af slagtevægt/levendevægt skulle der anvendes en omregningsfaktor på 1,31 (slagteprocent 76,3), så slagtevægten for alle besætninger er udregnet ud fra samme formel (slagtevægt = $0,763 \times$ levendevægt).
- Sammenhængen mellem indgangsvægt, slagtevægt, total tilvækst og antal producerede grise skulle stemme overens.
- Udregning af daglig tilvækst skulle være i overensstemmelse med total tilvækst og antal foderdage.

Minimum- og maksimumværdier for nøgletal

For produktivetsrapporterne antages det, at nøgletallene, der beregnes af den enkelte besætningsejer, -bruger eller -rådgiver, med stor sandsynlighed er korrekte. Der er dog situationer, hvor nøgletallene kan være usandsynlige. Disse tilfælde vil være ved konvertering af data mellem managementprogrammerne, eller hvis den enkelte besætningsejer ikke anvender visse dele af managementprogrammet. Derfor er det nødvendigt at anvende eksklusionskriterier for besætninger og/eller de enkelte nøgletal.

De aktuelle minimum- og maksimumgrænser anvendt i nærværende notat fremgår af tabel 1. Med undtagelse af afvigelser på foderopgørelser, sodødelighed og fravænningsvægt blev alle data fra en besætning ekskluderet fra datamaterialet, hvis der var afvigelser fra minimum- og maksimumgrænser (se tabel 1). For alle dyrekategorier gjaldt, at besætninger, hvor statusdifference (afvigelse ved statusoptælling af antal grise) afveg mere end 5 %, blev udeladt. Desuden gjaldt, at samtlige registreringer for en besætning blev slettet fra opgørelsen, hvis enkelte nøgletal ikke var registreret.

Beregninger af gennemsnit for nøgletal

Nøgletallene (undtagen årssøer og producerede grise pr. besætning) er beregnet som gennemsnit vægtet efter besætningernes størrelse, da dette tal bedst udtrykker produktiviteten for det gennemsnitlige dyr.

Total-pattegrisedødelighed

Den totale pattegrisedødelighed blev udregnet på besætningsniveau som differencen mellem totalfødte grise og fravænnede grise inden for perioden. Herefter er der for landstallet udregnet et vægtet gennemsnit på tværs af alle besætninger.

Tabel 1. Oversigt over eksklusionskriterier (minimum- og maksimumgrænser) for besætningsgennemsnit.

Besætninger uden for grænserne blev ekskluderet fra dataopgørelsen.

	Grænser, hvor alle nøgletal slettes for en besætning	Grænser, hvor kun nøgletallet slettes
Generelt		
Minimum antal dage i et kalenderår	<150	
Søer		
Foderforbrug, FEsv + FEso pr. årso		<1.000; >2.000
Andel af selvdøde og aflivede søer % ¹		>40
Smågrise		
Indgangsvægt, kg	<4,0; >15,5	
Afgangsvægt, kg	<20; >40	
Daglig tilvækst, g	>900	
Status difference, %	<-5; >5	
Foderforbrug FEsv pr. kg tilvækst ²		1,4 - 2,5
Slagtegrise		
Indgangsvægt, kg	<20; >40	
Slagtevægt, kg	<60	
Foderforbrug, FEsv pr. kg tilvækst ²		2,2 - 3,9
Andelen af døde og aflivede, %	<25	
Status difference, %	<-5; >5	
Slagteprocent	<>76,3	
Gennemsnitlig daglig tilvækst, gram	<400; >1.600	

¹ Nogle besætninger registrerer en slagtet so som selvdød/aflivet, hvilket resulterer i urealistisk højt tal for selvdøde søer i nogle besætninger hvorfor denne grænse er indsat.

² Når denne slettes bliver det ikke muligt at beregne reference-foderudnyttelse eller produktionsværdiberegninger for besætningen.

Produktionsværdiberegninger

For data fra slagtegrise- og smågrisebesætninger blev der beregnet en teknisk produktionsværdi (PV) (tabel 2). Denne blev baseret på daglig tilvækst, foderudnyttelse og dødelighed. For slagtegrisebesætningerne indgik kødprocenten også i beregningen. For at kunne sammenligne besætningerne var alle priser standardiserede 5-års priser, som er baseret på gennemsnitspriser fra september 2018 til september 2023 (tabel 3).

Den 8. maj 2023 trådte nye ligninger for kødprocent i kraft, hvilket medførte et gennemsnitligt fald i kødprocenten på 2,9 procentpoint for alle grise. I 2023 er derfor beregnet en kødprocentkorrektion på +1,78 for alle besætninger, så 2023 er sammenlignelig med foregående år [5].

Tabel 2. Oversigt over formler anvendt i beregningen af produktionsværdi for smågrise og slagtegrise.

Formel for beregningen
PV pr. gris (ens for smågrise og slagtegrise) = Salgspris - købspris - foderomkostninger - diverse omkostninger
PV pr. stiplads pr. år (ens for smågrise og slagtegrise) = PV pr. gris × (365 dage/antal foderdage pr. gris) × staldudnyttelse
Salgspris (slagtegrise) = (slagtevægt x Noteringen slagtegrise) + (slagtevægt x værdi af kødprocent pr. kg)
Salgspris (smågrise) = pris pr. 30 kg's gris + (afgangsvægt x korrektion for over eller undervægt)
Købspris (slagtegrise) = (pris pr. 30 kg's gris + (indgangsvægt - 30) x korrektion for over- el. undervægt) / (1 - døde og kasserede)
Købspris (smågrise) = (pris pr. 7 kg's gris + (indgangsvægt - 7) x korrektion for over- el. undervægt) / (1 - procent døde og kasserede / 2)
Foderomkostninger (slagtegrise) = ((slagtevægt x 1,31) - indgangsvægt) x FEsv pr. kg tilvækst x pris slagtegrisefoder / (1 - procent døde og kasserede / 2)
Foderomkostninger (smågrise) = ((afgangsvægt - indgangsvægt) x FEsv pr. kg tilvækst x Pris smågrisefoder blanding 2 + (pris smågrisefoder blanding 2 - pris smågrisefoder blanding 1) x 6 foderenheder) / 1 - procent døde og kasserede / 2)
Foderdage (slagtegrise) = ((slagtevægt x 1,31) - indgangsvægt) / (gram daglig tilvækst / 1000) / (1 - procent døde og kasserede / 2)
Foderdage (smågrise) = (afgangsvægt - indgangsvægt) / (gram daglig tilvækst / 1000) / (1 - procent døde og kasserede / 2)
Værdi af kødprocent pr. kg = $(-0,8149 \times \text{kødprocent}^2 + 111,58 \times \text{kødprocent} - 3776,9) / 100$ (Kilde: [2])
Korrigeret kødprocent (2023) = Kødprocent + 1,78
Korrigeret kødprocent (<2023) = Kødprocent

Tabel 3. Oversigt over prisforudsætninger anvendt i beregning af produktionsværdi (PV).

Faktor anvendt i PV beregning	Prisforudsætning
Pris pr. 7 kg's gris:	238 kr. pr. gris, + 12,35 kr. pr. kg over 7 kg, - 15,35 kr. pr. kg under 7 kg
Pris pr. 30 kg's gris:	421 kr. pr. gris, + 4,42 kr. pr. kg over 30 kg, - 6,27 kr. pr. kg under 30 kg
Noteringen slagtegrise:	12,06 kr. pr. kg, inkl. efterbetaling
Pris slagtegrisefoder:	1,98 kr. pr. FEsv
Pris smågrisefoder blanding 1:	4,11 kr. pr. FEsv (antaget at denne udgør 6 foderenheder)
Pris smågrisefoder blanding 2:	2,27 kr. pr. FEsv
Diverse øvrige stykomkostninger udover foder:	13,48 kr. pr. smågris og 21,09 pr. slagtegris (inkluderer ikke transportomkostninger)
Staldudnyttelse:	95 %

Der blev anvendt samme prissæt på produktionsværdiberegningerne for alle de foregående år i nærværende notat, så indeks kunne beregnes for de seneste 10 års resultater. Dette medfører, at indeks og produktionsværdi blev ændret for de foregående år og at niveauerne af disse derfor ikke kan sammenlignes med de forudgående års notater om Landsgennemsnittet for produktivitet.

Resultater og diskussion

Datamaterialet fra 2023 inkluderede flere slagtegrisebesætninger sammenlignet med 2022, mens antallet af so- og smågrisebesætninger var på et lavere niveau sammenlignet med sidste år.

I tabellerne 4, 5 og 6 vises de seneste 10 års gennemsnit af årssøjlerne for henholdsvis so-, smågrise- og slagtegrisebesætninger. I tabellerne 7, 8 og 9 vises opdeling af besætningerne i de 25 % bedste, 50 % midterste og 25 % laveste i produktivitet for henholdsvis so-, smågrise- og slagtegrisebesætninger.

Produktivitet for søer

Tabel 4 viser produktionsresultaterne for sobesætninger. Det fremgår, at fravænnede grise pr. årssø var 34,8, hvilket er en stigning på 0,7 i forhold til 2022. Det skal bemærkes, at de enkelte nøgletal er beregnet med alle decimaler, men vises med færre decimaler. Der er derfor ikke muligt selv at beregne de afledte nøgletal ud fra de andre viste nøgletal i tabellerne.

Der indgik i alt 666 sobesætninger, som i gennemsnit havde 856 årssøer, og i alt 570.360 årssøer. Dette er et fald på ca. 100 besætninger og en reduktion i soantallet på ca. 56.100 søer i forhold til det foregående år.

I 2023 var procent døde og aflivede søer 14,2 %, hvilket svarer til et fald på 0,3 procentpoint sammenlignet med samme beregningsmetode for tallene fra 2022. I opgørelsen for sodødeligheden på baggrund af tal fra DAKA og Danmarks Statistik, ses, at sodødeligheden i 2023 var 16,5 %, hvilket svarer til samme niveau for 2022 [3]. I opgørelsen fra DAKA medregnes døde gylte, polte og slagtegrise vurderet over cirka 120 kg i sodødeligheden, og der er et bidrag fra besætninger uden søer. Siden 2019 er der for Landsgennemsnittet valgt at lægge en skæring, så besætningers indberetning for sodødelighed på over 40 % ikke blev medtaget i opgørelsen. Dette blev valgt, fordi nogle besætninger fejlagtigt anvender koder for selvdøde/aflivede søer, når der sendes søer til slagtning.

Totalfødte er steget fra 19,9 til 20,1 grise pr. kuld, som en konsekvens af en lille stigning i levendefødte grise pr. kuld på 0,2. Dødelighed frem til fravænnning faldt med 0,8 procentpoint til 14,5 %. Dødfødte grise pr. kuld var uændret i forhold til 2019.

Samlet set medførte dette, at den totale pattegrisedødelighed faldt fra 23,3 % i 2022 til 22,4 % i 2023, svarende til et fald på 0,9 procentpoint (se tabel 4).

Reproduktionsresultaterne har kun marginale afvigelser i forhold til 2022. Fravænnede grise pr. kuld er steget til 15,6 og det er en stigning på 0,3 grise pr. kuld siden 2022.

Table 4. Det vægtede (efter besætningsstørrelse) gennemsnitlige produktionsniveau pr. besætning for søer.

Periode	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Antal besætninger	666	760	862	821	815	710	535	570	459	537
Antal besætninger med foderopgørelser	557	620	703	678	669	652	524	543	431	480
Nøgletal										
Årssøer, stk. ¹	856	824	813	802	812	769	791	767	742	707
FESv + FESo pr. årssø	1527	1514	1.514	1.516	1.501	1.500	1.465	1.464	1.469	1.502
Kuldresultater										
1. lægs kuld, %	25,2	24,1	24,5	23,7	23,6	23,9	22,7	22,8	23,8	24,3
Levendefødte pr. kuld, stk.	18,2	18,0	17,9	17,7	17,5	17,3	17,0	16,4	16,0	15,7
Dødfødte pr. kuld, stk.	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,8	1,7	1,6	1,6	1,7
Fravænnede pr. kuld, stk.	15,6	15,3	15,1	15,1	14,9	14,9	14,7	14,2	13,9	13,6
Diegivningstid, dage	31	31	31	31	31	31	30	30	30	30
Vægt ved fravæning, kg	6,3	6,3	6,4	6,4	6,5	6,6	6,4	6,5	6,6	6,8
Døde indtil fravæning, %	14,5	15,3	15,2	14,9	14,8	14,2	13,4	13,0	13,2	13,3
Total pattegrise-dødelighed, %	22,4	23,3	23,4	23,1	23,2	22,0	21,4	20,9	21,2	21,6
Reproduktion										
Spildfoderdage pr. kuld	14,7	15,0	15,0	14,4	13,8	13,9	12,1	12,5	12,7	13,3
Fra fravæning til 1. løbning, dage	6,2	6,1	6,0	5,9	5,9	5,8	5,6	5,7	5,7	5,7
Omløbere, %	5,3	5,2	5,5	5,5	5,3	5,3	4,5	4,8	4,9	5,6
Faringsprocent	87,5	87,3	87,3	87,6	88,1	88,3	89,6	89,0	88,5	87,6
Fravænnede grise pr. årssø, stk.	34,8	34,1	34,0	33,9	33,6	33,6	33,6	32,5	31,7	30,8
Kuld pr. årssø, stk.	2,23	2,23	2,24	2,25	2,26	2,26	2,29	2,28	2,28	2,27

¹ Nøgletallet for "årssøer, stk." er beregnet som simpelt gennemsnit

Overordnet set har der været stabil fremgang over de seneste 10 år, omend der i kortere sammenhængende perioder har været tegn på stagnation.

Produktivitet for smågrise

Det gennemsnitlige produktionsomfang steg til 27.756 smågrise pr. besætning pr. år. Udviklingen i produktionsomfang fra 2022 til 2023 er over den forventede strukturudvikling, dette kan blandt andet skyldes faldet i antallet af besætninger, som indgår i Landsgennemsnittet. Reference-daglig tilvækst steg 2 gram til 467 gram pr. dag og reference-foderforbrug pr. kg tilvækst faldt med 0,01 FESv pr. kg tilvækst til 1,76 FESv pr. kg tilvækst. Dødeligheden faldt 0,2 procentpoint til 4,1 %.

Produktionsværdi pr. gris og produktionsværdi pr. stiplads ses at være hhv. indeks 122 og indeks 126 (tabel 5).

Table 5. Det vægtede (efter besætningsstørrelse) gennemsnitlige produktionsniveau pr. besætning for smågrise.

Periode	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Antal besætninger	388	483	582	550	586	568	532	541	412	325
Antal foderopgørelser	346	421	528	499	511	505	508	522	404	313
Nøgletal										
Producerede grise pr. år, stk. ¹	27.756	27.105	24.896	23.789	22.649	22.298	23.569	23.367	22.077	18.232
Daglig tilvækst, g	457	458	463	461	448	456	446	441	439	440
Reference-daglig tilvækst (7-30 kg), g ²	467	465	464	461	451	460	451	446	442	440
Foderforbrug pr. kg tilvækst, FEsv	1,76	1,77	1,81	1,83	1,84	1,84	1,87	1,87	1,87	1,92
Reference-foderudnyttelse (7-30 kg), FEsv pr. kg tilvækst ²	1,76	1,77	1,81	1,82	1,84	1,84	1,87	1,87	1,87	1,92
Døde, %	4,1	4,3	3,9	3,6	3,6	3,2	3,1	3,2	3,1	2,8
Diverse oplysninger										
Vægt ved indsættelse, kg	6,4	6,4	6,6	6,8	6,8	6,6	6,6	6,5	6,7	6,8
Vægt pr. afgang, kg	30,0	30,6	31,0	30,9	30,2	30,5	30,3	30,6	30,4	30,6
PV pr. gris, kr. ³	66	67	64	61	59	59	59	59	59	55
Indeks (PV pr. gris) ³	122	123	117	112	108	109	109	109	108	100
PV pr. stiplads pr. år, kr. ³	437	430	413	396	383	387	384	373	371	346
Indeks (PV pr. stiplads pr. år) ³	126	124	119	114	111	112	111	108	107	100

¹ Nøgletallet for "producerede grise pr. år, stk." er beregnet som simpelt gennemsnit mellem besætninger.

² Reference-foderudnyttelse og reference-daglig tilvækst korrigerer de målte gennemsnit til standard-vægtintervallet 7-30 kg, hvorved sammenligning imellem de enkelte års opnåede resultater muliggøres. Se tidligere publikationer for uddybning [4].

³ Produktionsværdierne er i denne tabel udregnet på baggrund af de opnåede gennemsnitsresultater for produktivitet. Der blev anvendt samme prisforudsætninger for alle årene (se Materialer og metoder).

Produktivitet for slagtegrise

Table 6 viser, at reference-foderudnyttelse blev forbedret med 0,03 FEsv pr. kg tilvækst til 2,62 FEsv pr. kg tilvækst. Reference-daglig tilvækst steg til 1.054 gram pr. dag, hvilket er en stigning på 15 gram pr. dag. Slagtevægten blev øget med 0,8 kg slagtevægt til 88,4 kg og den samlede tilvækst i slagtegriseperioden steg med 1,3 kg levendevægt. Dødeligheden var 3,4 %, hvilket er et fald på 0,1 procentpoint. Foderoptagelsen steg med 0,02 FEsv pr. dag.

Den korrigerede kødprocent faldt med 0,2 procentpoint til 62,3 % sammenlignet med året før, hvorimod den målte kødprocent faldt til 60,5 (se Materialer og metoder).

For slagtegrise viser tabel 6, at den gennemsnitlige besætningsstørrelse i opgørelsen for 2023 var 7.703 producerede grise pr. besætning pr. år, hvilket er et fald i forhold til forrige år. Stigningen fra 2020 til 2021 skyldes formentlig strukturudvikling og faldet fra 2021 til 2022 og igen til 2023 kan skyldes en ændring i datagrundlaget, idet antallet af deltagende besætninger aldrig har været højere og i alt indgår der svarende til en årsproduktion på 8,9 millioner producerede slagtegrise fordelt på 1.155 besætninger.

Produktionsværdi pr. gris og produktionsværdi pr. stiplads steg i 2023 til et niveau på indeks 188 og 199 for henholdsvis produktionsværdi pr. gris og produktionsværdi pr. stiplads, sammenlignet med produktionsværdien for 2014 (tabel 6).

Tabel 6. Det vægtede (efter besætningsstørrelse) gennemsnitlige produktionsniveau pr. besætning for slagtegrise.

Periode	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Antal besætninger	1.155	1.116	985	859	802	819	628	714	494	548
Antal besætninger med foderopgørelser	941	879	870	746	684	702	603	693	480	535
Nøgletal										
Producerede gris pr. år, stk. ¹	7.703	8.595	8.858	8.330	8.790	8.528	7.372	7.792	8.008	6.863
Daglig tilvækst, g	1.055	1.040	1.032	1.030	991	975	972	953	944	932
Ref-daglig tilvækst (30-115 kg), g ¹	1.054	1.039	1.028	1.026	990	972	969	950	941	931
Foderoptagelse pr. gris pr. dag, FEsv	2,78	2,76	2,79	2,77	2,70	2,66	2,68	2,66	2,63	2,62
Foderforbrug pr. kg tilvækst, FEsv	2,64	2,65	2,71	2,70	2,73	2,73	2,77	2,80	2,79	2,81
Ref-foderudnyttelse (30-115 kg), FEsv pr. kg tilvækst ²	2,62	2,65	2,66	2,65	2,73	2,74	2,77	2,82	2,82	2,84
Diverse oplysninger										
Vægt ved indsættelse, kg	30,8	31,0	31,6	31,6	30,9	31,2	31,2	31,4	31,4	31,0
Slagtevægt, kg (gns.)	88,4	87,6	90,6	90,6	87,6	86,2	86,9	84,9	84,1	84,3
Tilvækst pr. prod. gris, kg	85,0	83,7	87,2	87,1	83,8	81,8	82,6	79,8	78,8	79,4
Kødprocent (gns.)	60,5	62,5	62,0	61,6	61,4	61,1	60,7	60,7	60,5	60,3
Korrigeret kødprocent ⁴	62,3	62,5	62,0	61,6	61,4	61,1	60,7	60,7	60,5	60,3
Døde og kasserede, %	3,4	3,5	3,6	3,4	3,5	3,3	2,9	3,3	3,6	3,4
PV pr. gris, kr. ³	162	157	157	156	134	118	113	100	93	86
Indeks (PV pr. gris) ³	188	182	182	181	155	136	131	116	107	100
PV pr. stiplads pr. år, kr. ³	686	666	633	629	539	478	454	405	379	345
Indeks (PV pr. stiplads pr. år) ³	199	193	184	182	156	139	132	117	110	100

¹ Nøgletallet for "producerede grise pr. år, stk." er beregnet som simpelt gennemsnit mellem besætninger.

² Reference-foderudnyttelse og reference-daglig tilvækst korrigerer de målte gennemsnit til standard-vægtintervallet 30-100 kg, hvorved sammenligning mellem de enkelte års opnåede resultater muliggøres. Se tidligere publikationer for uddybning [4].

³ Produktionsværdierne er i denne tabel udregnet på baggrund af de opnåede gennemsnitsresultater for produktivitet. Der blev anvendt samme prisforudsætninger for alle årene (se Materialer og Metoder).

⁴ Der er foretaget en justering af kødprocentsformlen, derfor korrigeres målt kødprocenten for 2023. Den korrigerede kødprocent bruges til beregning af produktionsværdierne (se Materialer og Metoder).

Opdeling i effektivitetsniveau

For at give et overblik over fordelingen af besætninger i forhold til effektivitetsniveau, angives i tabel 7 nøgletal for sobesætninger sorteret efter fravænnede grise pr. årssø. De højest producerende 25 % af besætningerne fravænnede mere end 36,5 grise pr. årssø. De laveste 25 % af besætningerne producerende færre end 32,6 grise pr. årssø. Forskellen i produktionsniveau mellem de højeste og de laveste 25 % af besætningerne steg til 6,6 fravænnede grise pr. årssø, når der sammenlignes på medianen.

En gennemsnitsbesætning blandt de 25 % højest producerende havde 218 flere årssøer end de laveste 25 % af besætningerne. De højeste 25 % af besætningerne havde 20,9 totalfødte grise pr. kuld og en total-pattegrisedødelighed på 20,5 %, hvilket er et fald på 0,7 procentpoint i pattegrisedødeligheden for de bedst-producerende besætninger sammenlignet med 2022 [1]. De laveste 25 % af besætningerne havde 19,1 totalfødte grise pr. kuld, hvilket er det samme som i 2022 og en total-pattegrisedødelighed på 25,4 %, hvilket er 1,4 procentpoint lavere end 2022.

Tabel 7. Medianer for produktionsniveau pr. sobesætning i landsgennemsnittet for 2023, opdelt efter fravænnede grise pr. årssø.

	Højeste 25 %	Midterste 50 %	Laveste 25 %	Alle besætninger
Fravænnede grise pr. årssø, stk.	36,5	<=>	32,6	
Antal besætninger	166	334	166	666
Antal besætninger med foderopgørelser	154	287	116	557
Nøgletal				
Årssøer, stk.	807	762	589	727
FEsv + FEso pr. årssø	1.530	1.522	1.556	1.528
Kuldresultater				
1. lægs kuld, %	22,3	23,2	24,5	23,2
Levendefødte pr. kuld, stk.	19,0	18,2	17,2	18,2
Dødfødte pr. kuld, stk.	1,9	1,9	1,9	1,9
Fravænnede pr. kuld, stk.	16,6	15,6	14,4	15,6
Diegivningstid, dage	30	31	33	31
Vægt ved fravænnning, kg	6,0	6,0	6,6	6,1
Døde indtil fravænnning, %	12,4	14,5	17,0	14,5
Total pattegrisedødelighed, %	20,5	22,7	25,4	22,6
Reproduktion				
Spildfoderdage pr. kuld	11,4	14,6	18,1	14,3
Fra fravænnning til 1. løbning, dage	5,6	6,2	6,4	6,0
Omløbere, %	3,5	5,2	7,1	5,0
Faringsprocent	90,7	87,8	84,1	87,8
Fravænnede grise pr. årssø, stk.	37,7	34,6	31,1	34,6
Kuld pr. årssø, stk.	2,29	2,23	2,14	2,23

Tabel 8 viser nøgletal for smågrisebesætninger opdelt i tre grupper efter produktionsværdi pr. stiplads pr. år. De højeste 25 % af besætningerne havde en produktionsværdi pr. stiplads, der var højere end 487 kr. pr. år. For de laveste 25 % af besætningerne var produktionsværdi pr. stiplads lavere end 362 kr. pr. år. Forskellen mellem de højeste og de laveste 25 % af besætningerne var 209 kr. pr. år for medianen på produktionsværdi pr. stiplads. Forskellen i produktionsværdi pr. stiplads mellem de højeste og de laveste 25 % af besætningerne var i 2023 mindre end i 2022.

Indførelsen af nyt prissæt for 2023 har ændret på sammenvægtningen af de forskellige produktionsparametre. Det er derfor ikke muligt at sammenligne produktionsværdien med værdierne i de foregående notater om Landsgennemsnit for produktivitet.

I tabel 8 skal det bemærkes, at de 25 % højeste smågrisebesætninger havde en indsættelsesvægt, der var 0,7 kg lavere end de 25 % laveste smågrisebesætninger. Selv med en indsættelsesvægt på 5,9 kg opnåede de bedste smågrisebesætninger en øget daglig tilvækst på 75 gram og foderforbruget var 0,26 FEsv/kg tilvækst mindre end i den laveste gruppe. Dødelighed var 2,3 procentpoint mindre i den højeste gruppe i forhold til den laveste gruppe, hvilket svarer til en reduktion i dødeligheden på 45 %. I forhold til 2022 er der sket et fald i dødeligheden for de tre kategorier af besætninger på 0,3; 0,4 og 0,7 procentpoint for henholdsvis de højeste, midterste og laveste smågrisebesætninger.

Tabel 8. Medianer for produktionsniveau pr. smågrisebesætning i landsgennemsnittet 2023, opdelt efter produktionsværdi pr. stiplads pr. år (kun besætningsopgørelser med foderforbrug er medtaget).

	Højeste 25 %	Midterste 50 %	Laveste 25 %	Alle besætninger
PV pr. stiplads pr. år, kr.	487	<=>	362	
Antal besætninger	86	174	86	346
Nøgletal				
Producerede grise pr. år, stk.	25.138	24.883	18.430	23.967
Daglig tilvækst, g	495	449	420	456
Reference-daglig tilvækst (7-30 kg), g ¹	511	460	426	465
Foderforbrug pr. kg tilvækst, FEsv	1,65	1,76	1,91	1,76
Reference-foderudnyttelse (7-30 kg), FEsv pr. kg tilvækst ¹	1,65	1,77	1,90	1,77
Døde, %	2,8	3,8	5,1	3,6
Diverse oplysninger				
Vægt ved indsættelse, kg	5,9	6,1	6,6	6,1
Vægt pr. afgang gris, kg	30,7	30,2	30,3	30,4
Produktionsværdi (PV)				
PV pr. gris, kr.	78	68	51	68
Indeks (PV pr. gris) i forhold til "gennemsnit", %	115	101	75	100
PV pr. stiplads pr. år, kr.	520	431	311	431
PV-indeks i forhold til "gennemsnit", %	121	100	72	100

¹ Reference-foderudnyttelse og reference-daglig tilvækst korrigerer de målte gennemsnit til standard-vægtintervallet 7-30 kg, hvorved sammenligning imellem de enkelte års opnåede resultater muliggøres. Se tidligere publikationer for uddybning [4].

I tabel 9 ses opdelingen af slagtegrisebesætninger i forhold til produktionsværdi pr. stiplads pr. år. De højeste 25 % af besætningerne havde en produktionsværdi pr. stiplads, der var højere end 806 kr. pr. år. For de laveste 25 % af besætningerne var produktionsværdi pr. stiplads lavere end 572 kr. pr. år. Forskellen mellem de højeste og de laveste 25 % af besætningerne var 412 kr. pr. år for medianen på produktionsværdi pr. stiplads. Indførelsen af nyt prissæt for 2023 har ændret på sammenvægtningen af de forskellige produktionsparametre. Det er derfor ikke muligt at sammenligne produktionsværdien med værdierne i de foregående notater om Landsgennemsnit for produktivitet.

Table 9. Medianer for produktionsniveau pr. slagtegrisebesætning 2023, opdelt efter produktionsværdi pr. stiplads pr. år (kun besætningsopgørelser med foderforbrug er medtaget).

	Højeste 25 %	Midterste 50 %	Laveste 25 %	Alle besætninger
PV pr. stiplads pr. år, kr.	806	<=>	572	
Antal besætninger	235	471	235	941
Nøgletal				
Producerede grise pr. år, stk.	6.498	6.385	4.932	6.127
Daglig tilvækst, g	1.125	1.052	989	1.055
Reference-daglig tilvækst (30-115kg), g ¹	1.118	1.049	988	1.049
Foderoptagelse pr. gris daglig, FEsv	2,81	2,77	2,78	2,78
Foderforbrug pr. kg tilvækst, FEsv	2,50	2,63	2,82	2,63
Reference-foderudnyttelse (30-115 kg), FEsv pr. kg tilvækst ¹	2,48	2,62	2,81	2,61
Diverse oplysninger				
Vægt ved indsættelse, kg	31,1	30,7	31,3	30,9
Slagtevægt, kg (gns.)	89,2	88,6	87,5	88,5
Tilvækst pr. prod. gris, kg	85,7	85,3	83,6	85,1
Kødprocent (gns.)	60,6	60,4	60,2	60,4
Korrigeret kødprocent ²	62,3	62,2	62,0	62,2
Kasserede, %	0,1	0,2	0,2	0,2
Døde, %	2,1	2,8	4,0	2,9
Produktionsværdi (PV)				
PV pr. gris, kr. ²	199	165	114	165
Indeks (PV pr. gris) i forhold til "gennemsnit", % ²	120	100	69	100
PV pr. stiplads pr. år, kr. ²	874	699	462	699
PV-indeks i forhold til "gennemsnit", % ²	125	100	66	100

¹ Reference-foderudnyttelse og reference-daglig tilvækst korrigerer de målte gennemsnit til standard-vægtintervallet 30-115 kg, hvorved sammenligning imellem de enkelte års opnåede resultater muliggøres. Se tidligere publikationer for uddybning [4].

² Der er foretaget en justering af kødprocentsformlen, derfor korrigeres kødprocenten for 2023. Den korrigerede kødprocent bruges til beregning af produktionsværdierne (se Materialer og Metoder).

Konklusion

Den gennemsnitlige produktivitet i sohold viste en fremgang på 0,7 gris pr. årssø til 34,8 grise pr. årssø. Den totale pattegrisedødelighed faldt med 0,9 procentpoint til 22,4 % og tilsvarende faldt sødødeligheden med 0,3 procentpoint til 14,2 %.

Der var en forbedring i reference-foderudnyttelsen (7-30 kg) på 0,01 FEsv pr. kg tilvækst, da den faldt til 1,76 FEsv pr. kg tilvækst. Dødeligheden for smågrise faldt med 0,2 procentpoint til 4,1 %.

Den daglige tilvækst steg med 15 gram til 1.055 gram, og reference-foderudnyttelsen (30-115 kg) var 2,64 FEsv pr. kg tilvækst, hvilket er en forbedring med et fald på 0,03 FEsv pr. kg tilvækst. Procent døde og kasserede slagtegrise faldt til 3,4 %, hvilket er et fald på 0,1 procentpoint.

Referencer

- [1] Hansen, C. (2021): Landsgennemsnit for produktivitet i produktion af grise i 2022, Notat nr. 2315, SEGES Svineproduktion.
- [2] Christiansen, M. G. (2018): Økonomiske konsekvensberegninger – december 2018. Notat 1842, SEGES Svineproduktion.
- [3] Nielsen, N.P. (2024): Udviklingen i sodødelighed – tal fra DAKA 2023.
- [4] Sloth, N. M. & Bertelsen, E. (2007): Rapport over P-rapporternes resultater oktober 2007. Notat nr. 0745, Dansk Svineproduktion.
- [5] Christiansen, M. G. (2024): 20240603 Korrektioner kødprocent landsgennemsnit. Internt notat, SEGES Innovation.

Deltagere

Data fra 2023 er leveret fra AgroVision, Danish Crown Data og Cloudfarms.

//HJN//

Dyregruppe: Søer, smågrise, slagtegrise
Fagområde: Produktionsøkonomi og data
Nøgleord: Produktivitet